

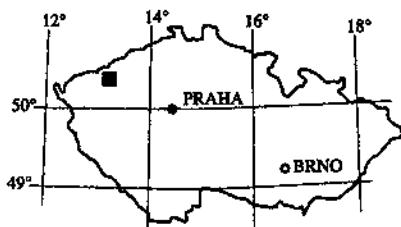
VÝZKUM ORGANICKÝCH SEDIMENTŮ NA LISTU HORA SV. ŠEBESTIÁNA

Investigation of organic sediments on map sheet Hora Sv. Šebestiána

EVA BRÍZOVÁ – PAVEL HAVLÍČEK

Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

(01-44 Vejprty)

Key words: Quaternary, Organic sediments, Pollen analyses, Radiocarbon dating, Krušné hory Mis., Bohemia

Abstract: The characteristic peat bogs are in the vicinity of Hora Svatého Šebestiána village and are dated to Late Glacial and Holocene. Paleobotanical (pollen analyses) and radiocarbon investigations were realised. The Šebestián peat bog complex was and will be the subject of palynological research.

V posledním roce geologického mapování (projekt 2100 – Základní a účelové geologické mapování ČR 1 : 25 000 – VaV 630/1/98) na listu mapy Hora Sv. Šebestiána (01-442) jsme pokračovali ve výzkumu pozdněglaciálních a holocenních rašelinistních komplexů Krušných hor (Brízová, Havlíček et Mlčoch 1999, Brízová et Havlíček 2000). Zaměřili jsme se zejména na podrobný průzkum rašelinistů a pro kvartér významných fenoménů, které jsou hlavní a nejvýznamnější součástí této krajiny. Odebrali jsme ca 65 vzorků pro pylovou analýzu (PA), které byly poslány k maceraci do laboratoře ČGÚ Praha a budou průběžně zpracovávány palynologicky (lokalit: HSŠ-4, HSŠ-5, PB, HSŠ-6) a 4 vzorky pro radiokarbonové určení stáří (HSŠ-5/1/1,55–1,60 m, HSŠ-5/2/1,50–1,55 m, HSŠ-5/3/0,30–0,35 m, HSŠ-5/4/0–0,05 m), z nichž dva byly již datovány v polské laboratoři (Laboratorium C-14 Instytutu Fizyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach Polsko, Gd). Jejich hodnoty pocházejí z báze odebíraného profilu (Gd-15 121 = stáří $6\ 880 \pm 170$ BP) a ze svrchní části (Gd – 12 255 = stáří 960 ± 60 BP). Obě hodnoty jsou významné pro krušnohorskou oblast, avšak neudávají ani nejstarší a ani nejmladší možná data, a tak potvrzují domněnku, že jde o odběr v okrajové části rašelinistního komplexu.

PŘEDBĚŽNÝ POPIS ODEBRANÝCH PROFILŮ

1. Hadí údolí

a) niva Prunéřovského potoka, nárazový břeh
0–1 m: hnědošedé jemně až středně zrnité fluviální píska (čočky SiO_2 , mocné 10–30 cm), šedé až rezavě šmouhované zvrstvené fluviální zahliněné píska

b) šedohnědé rezavě skvrnité slídnaté slabě jílovité fluviální píska, šířka 20–25 (30) m

2. Hora Sv. Šebestiána HSŠ-4

mocnost 0–0,57 m

0–0,22 m: hnědá, silně stlačená rašelina (? in situ)

–0,60 m: tmavě hnědá, silně stlačená a rozložená rašelina

–0,60 m: podloží (pozvolný přechod) do světle šedého, slídnatého eluvia ruly

vzorky pylové analýzy PA:

1) 0,60 m HSŠ-4/1 jíl

2) 0,40 m HSŠ-4/2 rašelina

3) 0,20 m HSŠ-4/3 rašelina

3. Hora Sv. Šebestiána HSŠ-5

0–0,20 m: tmavě hnědá rašelina, málo rozložená

–0,50 m: tmavě hnědá, silnější stlačená a rozložená rašelina

–1,05 m: hnědá rašelina s příměsí dřeva a makrozbytků

–1,55 m: nazelenalá, hnědá rašelina

–1,65 m: zelenošedé slídnaté jíly (zvětralina krystalinika)

–1,65 m: zvětralina krystalinika

vzorky pro PA: 0,05 m HSŠ-5/3/1

0,10 m	30
0,15 m	29
0,20 m	28
0,25 m	27
0,30 m	26
0,35 m	25
0,40 m	24
0,45 m	23
0,50 m	22
0,55 m	21
0,60 m	20
0,65 m	19
0,70 m	18
0,75 m	17
0,80 m	16
0,85 m	15
0,90 m	14
0,95 m	13
1,00 m	12
1,05 m	11
1,10 m	10
1,15 m	9
1,20 m	8
1,25 m	7

1,30 m	6	0,45–0,55 (0,60) m: eluvium rul s organickou příměsí
1,35 m	5	0,60 m: úlomky rul o průměru 1–15 cm
1,40 m	4	
1,45 m	3	vzorky pro PA: HSŠ-6 9 0,05–0,10 m
1,50 m	2	8 0,15–0,20 m
1,55 m	1	7 0,25–0,30 m
		6 0,30–0,35 m
		5 0,35–0,40 m
		4 0,40–0,45 m
		3 0,45–0,50 m
		2 0,50–0,55 m
		1 0,55–0,60 m

vzorky pro ^{14}C :

HSŠ-5/1/1,55–1,60 m Gd-15121 = stáří 6880 ± 170 BP

HSŠ-5/2/1,50–1,55 m

HSŠ-5/3/0,30–0,35 m

HSŠ-5/4/0–0,05 m Gd-12255 = stáří 960 ± 60

4. Hora Sv. Šebestiána

– ohyb hranice, informativní zjišťování hloubky

0–1,30 m: tmavě hnědá rašelina

–1,60 m: světle rezavě hnědá rašelina, s odumřelými rostlinami

–1,60 m: poloha kořenů a dřev

–minimálně do 2,10 m: rašelina, nedokopáno

5. Polské bažiny PB

0–0,30 m: rezavě hnědá rašelina s drtí rul

–0,75 m: tmavě hnědá ulehlá rašelina

–0,80 m: eluvium rul s organickým materiélem

–0,80 m a dále eluvium rul

vzorky pro PA: PB 11	0,10–0,15 m	
10	0,20–0,25 m	
9	0,30–0,35 m	
8	0,35–0,40 m	
7	0,40–0,45 m	
6	0,45–0,50 m	
5	0,50–0,55 m	
4	0,55–0,60 m	
3	0,65–0,70 m	
2	0,70–0,75 m	
1	0,75–0,80 m	

6. Hora Sv. Šebestiána HSŠ-6

– odvodňovací rýha, nedaleko seníku

0–0,15 m: světle rezavě hnědá rašelina s drtí rul

0,15–0,45 m: tmavě hnědá, silně stlačená a rozložená rašelina

7. Hora Sv. Šebestiána HSŠ-7

– údolí potoka Černá

0–0,13 m: neodebíráno, přeplavené písks, rašelina

–0,35 m: tmavě hnědá silně rozložená a stlačená rašelina

–0,40 m: šedohnědě slídnato-jílovité přeplavené eluvium rul

–0,60 m: tmavě hnědá silně rozložená a stlačená rašelina

0,60 m: eluvium s úlomky křemene

vzorky pro PA: HSŠ-7/10 0,15–0,20 m

(svrchních ca 0,15 m neodebíráno, přeplaveno)

9 0,20–0,25 m

8 0,25–0,30 m

7 0,30–0,35 m

6 0,35–0,40 m

5 0,40–0,45 m

4 0,45–0,50 m

3 0,50–0,55 m

2 0,55–0,60 m

1 0,60 m

Tyto odebrané vzorky a popsané dokumentační body slouží k dalšímu kvartérnímu palynologickému výzkumu.

Literatura

BŘÍZOVÁ, E. – HAVLÍČEK, P. – MLČOCH, B. (1999): Výzkum organických sedimentů na listech Hora Sv. Šebestiána a Načetín (Investigation of the organic sediments on the sheets Hora Sv. Šebestiána and Načetín). – Zpr. geol. Výzk. v Roce 1998, 13–14. Praha.

BŘÍZOVÁ, E. – HAVLÍČEK, P. (2000): Organické sedimenty na listech Hora Svatého Šebestiána a Načetín (The organic sediments on map sheets Hora Svatého Šebestiána and Načetín). – Zpr. geol. Výzk. v Roce 1999, 13–14. Praha.